

Нѣка сега дапомнимъ, че всички-тѣ тѣзи прѣви писатели Български сѣ повѣче-то отъ свещенническѣи и монашескѣи чинъ, т.е. *владици, свещенници и черноризци*; това може да ни даде понятие за внѣтрешно-то състояние на Българска-та църква, коя-то се е управлявала отъ такива достойни и дѣятелни служители Божіи. За да не влазимъ въ дълго описаніе на тѣхни-тѣ подвизи и дѣла, ные щемъ кажемъ нѣколко думи само за едного отъ тѣхъ, а именно за св. Климента. — Св. Климентъ бѣше отишълъ заедно съ свои-тѣ учители въ Моравія, отъ гдѣ-то слѣдъ смърть-та Методіева въ 885 г. той по кознодѣйство-то на латинско-то духовенство бѣде изгоненъ заедно съ други-тѣ Славенски проповѣдници. Той слѣдъ това се връна въ отечество-то си, гдѣ-то царь Борисъ го посрѣщна съ голѣма радость и го постави духовенъ начальникъ надъ Кутмичевица (Македонія). Ето какъ се описва въ житіе-то му негова-та дѣятелность въ тази страна: ¹¹⁾ св. Климентъ постоянно „пѣтуваше потази страна за да проповѣда на народъ-“, „тъ слово-то Божіе. Въ всяка една областъ той имаше „избранни ученици, които бѣхъ на брой до 3500. Пó-“, „вѣче-то си време той прекарваше съ тѣхъ, и ные кои-“, „то всякога се намирахме съ него, гледахме и слушах-“, „ме всичко, что той правѣше и говорѣше, ные никога „не го видѣхме да стои безъ работа. Той обучаваше „дѣца-та: едни на четенъе, други на писанъе, и имъ „обясняваше писаніе-то. Даже и нощемъ той се труде-“, „ше въ молитва, четенъе и писанъе; по нѣкога той въ „едно време пишеше самъ и учѣше младежи-тѣ. Отъ

¹¹⁾ Това житіе е писалъ единъ отъ ученици-тѣ Климентови по Български, но послѣ то е било преведено на грѣцки езикъ. Ные сега имаме само Грѣцкѣи му преводъ, който, както казахме, най-добръ е издаденъ отъ Миклошича Vita S. Clementis. Виж. Бодянского о времени происх сл. пис. 9.